

## 102. Tiistaina 28 päivänä syyskuuta 1993

kello 14

S.

### Päiväjärjestys

#### Ilmoituksia

#### Vaaleja:

1) Liikennevaliokunnan täydennysvaali 2786

#### Kolmas käsittely:

2) Ehdotus laiksi valuuttalain muuttamisesta .....

Hallituksen esitys n:o 112  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 27

3) Ehdotukset laeiksi talletuspankkien toiminnasta annetun lain ja osuuskuntalain muuttamisesta .....

Hallituksen esitys n:o 41  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 28

#### Ainoa käsittely:

4) Ehdotus Pohjoismaiden välillä tehdyn yhteistyösopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen hyväksymisestä ....

Hallituksen esitys n:o 90  
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 15

5) Valtioneuvoston päätös 23 päivältä kesäkuuta 1993 sokerin tullin ja tuontimaksun väliaikaisesta muuttamisesta .....

Valtioneuvoston päätös n:o 1  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 30

6) Hallituksen eduskunnalle antama kertomus niistä jatkotoimenpiteistä, joihin eduskunnan tekemät muistutukset ja ehdotukset Wärtsilä Meriteollisuus Oy:n toiminnan tukemisesta valtion varoin ja valtioemmistöisten osakeyhtiöiden varoin ja toimenpitein ovat antaneet aiheutta .....

Kertomus n:o 7  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29

#### Ensimmäinen käsittely:

7) Ehdotus laiksi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n muuttamisesta .....

Hallituksen esitys n:o 123  
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 18

Pöydällepanoa varten esitellään:

8) Liikennevaliokunnan mietintö n:o 6 hallituksen esityksestä postitoimintalain säädännöksi ja elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 49) .....

9) Liikennevaliokunnan mietintö n:o 7 hallituksen esityksestä laiksi Posti- ja telelaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi (HE 50) .....

10) Talousvaliokunnan mietintö n:o 29 hallituksen esityksestä laiksi valtion vaakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta (HE 130) .....

## Puhetta johtaa puhemies Suominen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Andersson, Bell von, Biaudet, Donner, Dromberg, Halonen, Hurskainen, Jansson, Jokiniemi, Jouppila, Järvilahti, Jätteenmäki, Kallis, Kauppinen, Koskinen, Laakso, Lahtinen, Laine, Laukkanen M., Laukkanen V., Lehtosaari, Liik-  
kanen, Louvo, Luukkainen, Metsämäki, Moilanen, Morri, Mäki-Hakola, Niinistö, Nikula, Nyby, Näsi, Pelttari, Pietikäinen S., Polvi, Puisto, Ranta, Rehn E., Rehn O., Riihijärvi, Rossi, Ryy-  
nänen, Röntynen, Saastamoinen, Sasi, Savolainen, Tiuri, Toivonen, Tuomioja, Törnqvist, Urpilainen, Varpasuo, Viinanen, Vistbacka, Vähäkangas ja Vähänäkki.

## Ilmoitusasiat:

### Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä virkatehtävien vuoksi edustajat Andersson, Donner, Hassi, Hurskainen, Jätteenmäki, Kallis, Louvo, Metsämäki, Nyby, S. Pietikäinen, Puisto, Riihijärvi, Rossi, Ryynänen, Saastamoinen ja Sasi sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat Biaudet, V. Laukkanen, Polvi, E. Rehn, Savolainen, Törnqvist ja Urpilainen, tästä ja huomista päivästä virkatehtävien vuoksi edustajat Jansson, Jokiniemi, Järvilahti, Lahtinen, Lehtosaari, Liik-  
kanen, Luukkainen, Mäki-Hakola, Ranta ja Vähäkangas sekä yksityisasioiden vuoksi ed. Tuomioja, kuluvan syyskuun 30 päivään virkatehtävien vuoksi edustajat Laakso ja O. Rehn sekä ensi lokakuun 1 päivään sairauden vuoksi ed. Röntynen ja virkatehtävien vuoksi edustajat Dromberg, Halonen, Koskinen, Laine, M. Laukkanen, Moilanen, Niinistö, Nikula, Näsi, Tiuri, Toivonen, Varpasuo, Viinanen, Vistbacka ja Vähänäkki.

### Uusia hallituksen esityksiä

**P u h e m i e s :** Ilmoitetaan, että tasavallan presidentin kirjelmän ohella kuluvan syyskuun 24 päivästä ovat eduskunnalle saapuneet hallituksen esitykset n:ot 149—155, 157—165 ja 168—171, jotka nyt on edustajille jaettu.

## Hallituksen kehitysyhteistyökertomus eduskunnalle vuodelta 1992

**P u h e m i e s :** Ilmoitetaan, että tasavallan presidentin kirjelmän ohella viime elokuun 20 päivästä on eduskunnalle saapunut kehitysyhteistyötä koskevan kertomuksen antamisesta eduskunnalle joulukuun 13 päivänä 1985 annetun lain 1 §:n nojalla annettu hallituksen kehitysyhteistyökertomus vuodelta 1992. Tämä kertomus on saatettu eduskunnan tietoon jakamalla se edustajille.

### Kirjalliset kysymykset

**P u h e m i e s :** Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 425, 429 ja 430. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

## Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

### 1) Liikennevaliokunnan täydennysvaali

**P u h e m i e s :** Päiväjärjestyksen 1) asiana on liikennevaliokunnan täydennysvaali.

Kun täydennysvaalia varten vaalisäännön 7 ja 19 §:n mukaisesti jätetyssä ehdokaslistassa, jonka puhemies on tänään tarkastanut ja hyväksynyt, on valiokunnan jäseneksi ehdotettu valittavaksi yhtä monta kuin vaalissa on valittavia, totean vaalisäännön 10 §:n nojalla, että vaali on yksimielinen ja että valituksi on tullut ehdokaslistan mukaisesti liikennevaliokuntaan jäseneksi ed. Saapunki.

Asia on loppuun käsitelty.

### 2) Ehdotus laiksi valuuttalain muuttamisesta

Kolmas käsittely  
Hallituksen esitys n:o 112  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 27

**P u h e m i e s :** Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan. Sen kuluessa on esitettävä kaikki asiassa tehtävät ehdotukset. Sen jälkeen päätetään kolmannessa käsittelyssä la-  
kiehdotuksesta.

Käsittelyn pohjana on toisessa käsittelyssä päätetyn lakiehdotuksen kiireelliseksi julistami-

sen osalta talousvaliokunnan mietinnössä siitä tehty ehdotus. Jos talousvaliokunnan ehdotus hyväksytään, päätetään lakiehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä, mutta jos ehdotus lakiehdotuksen julistamisesta kiireelliseksi hylätään, on tehtävä päätös lakiehdotuksen hyväksymisestä jätettäväksi lepäämään ensimmäisiin vaalien jäljestä pidettäviin varsinaisiin valtiopäiviin tai sen hylkäämisestä.

Menettelytapa hyväksytään.

### Keskustelu:

Ed. Seppänen: Herra puhemies! Suomessa pääomamarkkinat liberalisoitiin 1980-luvun loppuvuosina. Joku kysyy, miten ne liberalisoitiin tai kuka teki päätöksen siitä, että ne liberalisoitaisiin. Eduskunta sitä asiaa ei päättänyt.

Tämän lakiesityksen perusteluissa sanotaan, että säännöstelyä purettiin. Tämä ”purettiin” on passiivimuoto eikä pidä sisällään mitään subjektia eli se ei vastaa siihen kysymykseen, kuka päätti Suomessa pääomamarkkinoiden liberalisoinnista. Tosiasiassa tämän päätöksen teki Suomen Pankki, ja se teki nämä päätökset, siis monikossa nämä päätökset niillä valtuuksilla, jotka sillä oli nyt käsillä olevan valuuttalain perusteella. Eli tämä valuuttalaki on niin merkittävää lainsäädäntöä, että sen perusteella saatettiin aiheuttaa sellainen kansakuntamme kohtaloihin merkittävästi vaikuttanut asia kuin pääomamarkkinoiden liberalisointi. Sen seurauksena Suomesta omaa rahaa karkasi ulkomaille ja tilalle tuli ulkomaista lainarahaa syömävelaksi.

Se, että näin pääsi tapahtumaan, oli myös seurausta talouspolitiikasta, ja käytännössä pääomamarkkinat liberalisoi Suomen Pankki, mutta poliittisesti tämän saman toiminnan subjekti oli myös sinipunahallitus.

Sitten vuonna 1989 suoritettiin U-käännös ja Suomi muutti rahapolitiikkaansa, maata ruvettiin deflatoimaan. Siinä yhteydessä subjektina oli jälleen Suomen Pankki. Ensinnäkin se ajoi täysin avoimien ovien politiikkaa mitä tulee rahan maahan tuontiin. Sen jälkeen se pani kaikki luukut ja lävet kiinni. Siitä seurasi maassa raha- ja finanssipolitiikan eriytyminen toisistaan. Suomen Pankki harjoitti ylituikkaa rahapolitiikkaa, mutta samaan aikaan sinipunahallitus jatkoi löysää finanssipolitiikkaa.

Suurimmat virheet tehtiin vuonna 1990, kun valtiovarainministerinä oli Matti Louekoski. Silloin tehtiin löysän finanssipolitiikan mahdollista-

ma budjetti huolimatta siitä, että kansantalous oli jo deflaatiokurssilla sen rahapolitiikan seurauksena, jonka Suomen Pankki oli ottanut käyttöön. Muistamme, miten myös nykyinen valtiovarainministeri Iiro Viinanen niihin aikoihin oli löysän finanssipolitiikan miehiä. (Ed. Rinne: Vaati lisää rahaa budjettiin!)

Mutta sen jälkeen on tapahtunut paljon. Meille on tullut kaksi pakkodevalvaatiota vastoin kovan markan politiikkaa. Tältä osin kovan markan politiikkaa ei ole. Mutta nämä, jotka ovat ajaneet kovan markan politiikkaa, Koiviston pyhä synodi, fundamentalistit, he ovat jatkaneet kovan rahan politiikkaa uudella tavalla. Uusi kovan rahan politiikka on inflaationvastaista taistelua tavalla, joka ajaa kansantaloutta alas.

Esimerkiksi Ruotsissa on löysätty rahapolitiikkaa devalvaation jälkeen. Meillä on erittäin perusteltua vaatia reaalikorkoja alas, koska kansantaloudessa deflaatio on seurausta myös kovista koroista.

Haluan huomauttaa tässä yhteydessä, että maan hallitus ei ole saanut korkoja alas omilla toimillaan. Jos Suomessa nimelliskorot ovat alentuneet, se on tapahtunut kansainvälisen korkokehityksen seurauksena ja, pääministeri Aho, te ette ole olleet subjekti korkojen alenemiskehityksessä. Tältä osin hallitus ei voi omaan piikkiinsä saada sitä, että korot Suomessa ovat alentuneet. Se on yleismaailmallista perua, ja ne ovat tulleet alas osittain myös huolimatta tästä hallituksesta.

Mutta yleispiirteissään maan saaminen uudelleen jaloilleen merkitsee sitä, että rahapolitiikkaa pitäisi löysätä. Maata, kansantaloutta täytyisi elvyttää. Meillä on nyt näyttöä siitä, mitä Suomella tapahtuu, jos markkinavoimat saavat päättää sen, mitä Suomelle tehdään. Suomessa on Suomen rauhan ajan historian syvin lama ja syvempi lama kuin kilpailijamaissamme. Eli tällä näytöllä me emme voi antaa tälle hallitukselle mahdollisuutta jatkaa entisenlaista politiikkaa. Kansantalous täytyy reflatoida. Siihen tarjoaa nyt uuden mahdollisuuden vaihtotaseen kääntyminen ylijäämäiseksi.

Mitä tulee kansantalouden elvyttämiseen, haluan kiinnittää huomiota siihen, miten läntisten teollisuusmaiden valtiovarainministerit Washingtonissa tällä viikolla pidettävässä kokouksessa ovat vaatineet työttömyydenvastaista taistelua elvyttämällä kansantalouksia. Sehän on juuri erilaista politiikkaa kuin Suomessa harjoitetaan.

Tuntuu kohtuuttomalta, että Suomessa ei elvytetä yhden ainoan oikean, eli siis väärän, talouspoliittisen opin nimissä. Poliittisilla perusteilla Suomessa ei elvytetä. Fundamentalistit ajavat liian tiukkaa rahapolitiikkaa ja luulevat, että sillä tavalla maa pelastuisi. Mutta se ei ole mahdollista. Työttömyys kasvaa tämän politiikan seurauksena. Myös länsimaiden valtiovarainministerit ovat sitä mieltä, että työttömyyttä vastaan pitää ruveta taistelemaan elvyttämällä kansantaloutta.

Voiko olla niin, että kaikkien muiden kapitalististen maiden valtiovarainministerit ovat väärässä ja Suomen valtiovarainministeri ynnä pääministeri ovat yksin oikeassa? Minä en usko, että näin voi asian laita olla. Vaikka tätä politiikkaa tukisi tasavallan presidentti Mauno Koivisto taustalta vastoin hallituksen kantaa ja saisi hallituksen siihen mukaansa, niin tämä politiikka ei ole oikeaa politiikkaa. Me olemme tässä suhteessa irtaantuneet siitä, mitä muualla maailmassa ollaan nyt tekemässä. Muualla maailmassa ollaan kääntymässä elvytyksen suuntaan. Sen vuoksi maailman tiukinta rahapolitiikkaamme on löysättävä.

Herra puhemies! Sen vuoksi ehdotan, että eduskunnassa hyväksyttäisiin seuraava perustelulausumaehdotus:

”Eduskunta toteaa, että valuuttalain yleisvaluuttuuden perusteella Suomen Pankki vastaa Suomessa rahapolitiikan linjasta.

Niin sanottu kovan markan linja oli yltiukkaa rahapolitiikkaa, ja myös sen seurauksena Suomessa on rauhan ajan historian syvin lama. Suomessa lama on syvempi kuin tärkeimmissä kilpailijamaissamme.

Eduskunta toteaa, että korot ovat Suomessa alentuneet pääasiassa kansainvälisen korkokehityksen seurauksena, ilman että hallituksella ja keskuspankillla on siihen ollut merkittävää osuutta.

Suomessa harjoitetaan maailman tiukinta rahapolitiikkaa, ja eduskunta edellyttää, että sitä työllisyyden parantamiseksi kevennetään.”

Katson, että talouspolitiikan käynnistämiseksi ja talouden elvyttämiseksi vaaditaan rahapolitiikan löysäämistä.

Ed. K o r h o n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Seppäsen tekemää perustelulausumaehdotusta.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Ed. Seppäsen ponsi, jos se on sellainen kuin pöydille

on jaettu, on täyttä huuhaata keskimmäiseltä kappaleelta. Toisin sanoen yltiukka rahapolitiikka ei ole ollut syy siihen, että Suomi on lamas, vaan liian löysä rahapolitiikka Suomessa 80-luvun lopulla. Tässä on pieni murena jotakin totuuden siementä, mutta siihen se sitten jääkin.

Mitä tulee korkokehitykseen, ei voida lähteä siitä, että pelkästään kansainväliset suhdanteet ovat painaneet Suomen korkoja alas. Kyllä siinä on ollut myös Suomen Pankilla oma osuutensa.

Nämä ovat siis täysin vastakkaisia totuudelle, erityisesti tämä ns. kovan markan linja jne. Meidän lamamme syy, ed. Seppänen, on liian löysässä rahapolitiikassa 80-luvun lopulla.

Ainoa, minkä ed. Seppänen heittää tietynlaisiksi syötiksi, jotta painettaisiin nappia tämän ponnin puolesta, on tämä viimeinen kohta, että ”Suomessa harjoitetaan maailman tiukinta rahapolitiikkaa - -”. Kyllä, kyllä nyt harjoitetaan, ja se on väärin. Ja ” - - eduskunta edellyttää, että sitä työllisyyden parantamiseksi kevennetään”. Kyllä minä sen hyväksyn, mutta ainoastaan tämä viimeinen kappale on heitetty taas syötiksi, jotta hyväksyttäisiin nämä huuhaa-kappaleetkin siinä edellä. En minä tällaista voi missään tapauksessa hyväksyä.

Ed. K a a r i l a h t i : Herra puhemies! Saattaa olla, kuten ed. Seppänen totesi, että sinipunahallitus jatkoi liian löysää finanssipolitiikkaa. Haluan kuitenkin todeta, että päätös rahamarkkinoiden vapauttamisesta tietääkseni tehtiin vuoden 1986 loppupuolella, jolloin oli punamultahallitus hallitsemassa Suomea.

Mitä tulee Suomen Pankin valtuuksiin, kuten ed. Seppänen totesi, ne perustuvat valuuttalakiin, jonka eduskunta on hyväksynyt vuonna 1985.

Ed. S e p p ä n e n : Herra puhemies! Muutama täsmennyksiä: Ed. Aittoniemelle haluan huomauttaa, että 80-luvun loppupuolella harjoitettiin ns. kovan markan politiikkaa. Se oli rahapolitiikan peruslinja. Se oli väärä ja se oli se, jolla Suomessa luotiin edellytykset deflaation alkamiselle. Ymmärtääkseni ed. Aittoniemikin jossakin vaiheessa ymmärtää vastustaa kovan markan politiikkaa jälkikäteen.

Mitä tulee ed. Kaarilahden puheenvuoroon, niin pääomamarkkinoita ei liberalisoitu millään yhdellä päätöksellä vaan niin kuin tässä lakiesityksessä selitetään, usealla päätöksellä ja pääosin sinipunahallituksen toimikaudella. Tässä on kylä tarkka yksityiskohtainen luettelo siitä, miten liberalisoitiin ja mitä.

Mitä tulee valuuttalakiin, valtuutuksen tälle toiminnalle antoi eduskunta hyväksymällä valuuttalain tässä muodossa kuin se on. Mutta silti täytyy sanoa, että aika kovia poliittisia päätöksiä Suomessa tehtiin, jos Suomen Pankin johtokunnan päätöksellä liberalisoitiin pääomamarkkinat siirtämättä vastuuta eduskunnalle, mistä seurauksena oli se, että rahapolitiikka ja finanssipolitiikka eriytyivät täysin toisistaan eikä Suomessa käyty lainkaan keskustelua siitä, millä tavalla rahapolitiikkaa pitää muuten noudattaa finanssipolitiikan puolella. Tämä oli mielestäni yksi suurimpia ongelmia Suomessa 80-luvun loppupuolella. Suomen Pankki ei tuonut julkiseen kansanvaltaiseen keskusteluun eduskuntaan sitä, että pääomamarkkinat liberalisoitiin sen päätöksin. Tältä osin eduskunnan olisi pitänyt ottaa vastuu. Me keskustelimme tästä asiasta edellisellä eduskuntakaudella, mutta silloin useimmat hallituspuolueet ja suuret puolueet olivat harjoitetun politiikan kannalla.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Vielä kerran, ed. Seppänen, jos tässä mainittaisiin se, että eräänä syynä oli se, että Suomen markka pyrittiin pitämään liian korkeassa tasossa ulkomaisiin valuuttoihin nähden, se oli toki yksi asia, mutta meidän lamamme syy oli se, että kaikki laskettiin menemään kärrynpyörää 80-luvun loppupuolella. Rahaa jaettiin niin paljon kuin jokainen halusi ottaa vastaan, ja tämä ylikuumeneminen vei Suomen lamaan. Tämä ponsi on tehty kovassa kiireessä. En nimittäin usko ollenkaan, että ed. Seppänen, joka on niin älykäs ihminen, tekisi näin raskaita virheitä näissä kahdessa keskimmaisessa kappaleessa kuin on tehnyt. Siitä syystä omalta osaltani, vaikka tämä viimeinen kappale on perusteltu, en voi tällaisia syöttöjä ottaa vastaan ja lähteä äänestämään mitä hyvänsä ponsien perässä.

Ed. K a a r i l a h t i : Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä, että tähän tilanteeseen ovat johtaneet useat päätökset. Halusin kuitenkin korostaa, jotta puhutaan asioista oikealla nimellä, että ensimmäiset päätökset tapahtuivat vuoden 1986 aikana.

Kun en tuolloin ollut itse eduskunnan jäsenenä, kenties Suomen Pankkia ei ollut silloin valvomassa pankkivaltuutettuja, jotka olisivat tämän asian voineet sitä kautta tuoda eduskunnan käsiteltäväksi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Seppänen ed. Korhosen kannattamana ehdottanut perusteluissa lausuttavaksi: ”Eduskunta toteaa, että valuuttalain yleisvaltuutuksen perusteella Suomen Pankki vastaa Suomessa rahapolitiikan linjasta. Niin sanottu kovan markan linja oli ylituukkaa rahapolitiikkaa, ja myös sen seurauksena Suomessa on rauhan ajan historian syvin lama. Suomessa lama on syvempi kuin tärkeimmissä kilpailijamaissamme. Eduskunta toteaa, että korot ovat Suomessa alentuneet pääasiassa kansainvälisen korkokehityksen seurauksena, ilman että hallituksella ja keskuspankilla on siihen ollut merkittävää osuutta. Suomessa harjoitetaan maailman tiukinta rahapolitiikkaa, ja eduskunta edellyttää, että sitä työllisyyden parantamiseksi kevennetään.”

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Lakiehdotus julistetaan kiireelliseksi yksimielisesti.

Lakiehdotus hyväksytään yksimielisesti.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Lopuksi on päätettävä perusteluja koskevasta ehdotuksesta.

### Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Seppäsen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 102 jaa- ja 11 ei-ääntä, 7 tyhjää; poissa 79. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Asia on loppuun käsitelty.

### 3) Ehdotukset laeiksi talletuspankkien toiminnasta annetun lain ja osuuskuntalain muuttamisesta

Kolmas käsittely  
Hallituksen esitys n:o 41  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 28

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

**Keskustelu:**

Ed. A i t t o n i e m i: Herra puhemies! Tämä talletuspankkilain muutos, jolla pankkeja kielletään kuittaamasta asiakkaansa tililtä omista saamisistaan sellaisia varoja, jotka ovat ulosottokelvottomia, on hyvä laki sellaisenaan. Muun muassa SMP:n eduskuntaryhmä on kyselyillä monta kertaa puuttunut tähän asiaan. Tämä kuitenkin todennäköisesti ilman valvontaa ja kun siinä ei ole mitään sanktioita jää pelkäsi kosmeettiseksi muutokseksi. Pankkien ote tällaiseen asiakkaaseen, jonka tililtä varoja kuitataan, on usein niin kova, että tällaisen asiakkaan valitukset loppuvat kerta kaikkiaan siihen useimmissa tapauksissa, kun pankki on jo ilmoittanut, että näin ollaan tekemässä.

Herra puhemies! Tästä laista ei ole juuri mitään täällä puhuttu enkä minäkään tästä pidempää puheenvuoroa käytä. Totean, että se on hyvä laki sellaisenaan, mutta sitä pitäisi myös käytännössä tulevaisuudessa valvoa eli kentältä ottaa vastaan ne viestit, joita vähävaraiset ihmiset lähettävät siitä, että pankki on monta kertaa heidän ainoat varansa, joiden varassa on heidän elämisensä, leipänsä ja asumisensa, lainvastaisesti kuitannut. Silloin pitäisi eduskunnan tai yleensä valvontaviranomaisten puuttua tähän asiaan ja pitää pankit myös kurissa ja herran nuhteessa sen mukaisesti kuin lakiesityksen sisältö tarkoittaa ja edellyttää.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotukset hyväksytään.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

**Poisto päiväjärjestyksestä**

P u h e m i e s: Päiväjärjestyksestä poistetaan 4) asia.

**5) Valtioneuvoston päätös 23 päivältä kesäkuuta 1993 sokerin tullin ja tuontimaksun väliaikaisesta muuttamisesta**

Ainoa käsittely

Valtioneuvoston päätös n:o 1

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 30

P u h e m i e s: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 30.

Keskustelua ei synny.

Mietintö hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

**6) Hallituksen eduskunnalle antama kertomus niistä jatkotoimenpiteistä, joihin eduskunnan tekemät muistutukset ja ehdotukset Wärtsilä Meriteollisuus Oy:n toiminnan tukemisesta valtion varoin ja valtioenemmistöisten osakeyhtiöiden varoin ja toimenpitein ovat antaneet aihetta**

Ainoa käsittely

Kertomus n:o 7

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29

P u h e m i e s: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 29.

**Keskustelu:**

Ed. A i t t o n i e m i: Herra puhemies! Wärtsilän asiasta sen verran, että aikanaan täällä salissa käytiin kuohuttavia keskusteluja siitä, ovatko valtion virkamiehet mahdollisesti kauppa- ja teollisuusministeriössä ylittäneet oikeutensa päätöksissä Wärtsilän suhteen. Tästä asiasta on tehty rikostutkintapyynnöjä, mm. SMP:n eduskuntaryhmä 25.9.89 on tehnyt tutkintapyynnön, ja myös eduskunnan oikeusasiamies on kehottanut keskusrikospoliisia tutkimaan näitä asioita.

Tänä päivänä ei ole oikeastaan tapahtunut mitään muuta kuin että kauppa- ja teollisuusministeriön ansiokas kansliapäällikkö on siirtynyt hyvin ansaitulle eläkkeelle. Ei ole näkyvissä mitään, mitä Wärtsilässä aikanaan tapahtui, mihin rikosilmoitukset ja tehty rikostutkinta keskusrikospoliisin taholta ovat johtaneet. Tuleeko joskus selvitystä siitä, toimiko joku Wärtsilän tapauksen yhteydessä lainvastaisesti virkamiehenä, ja onko valtio näiden asioiden johdosta kärsinyt tappiota?

Olen jälleen tehnyt, herra puhemies, eduskuntakyselyn tästä asiasta, ja toivon, että hallitus ainakin silloin, kun vastaa kirjalliseen kysymykseeni, selvittelee, mitä on tutkittu, mitä on todettu, missä mennään ja onko Wärtsilä-asia käsitelty loppuun vai onko siitä tulossa jotakin sellaista, mistä kansalaisetkin aikanaan näkevät, mitä siellä on todella tapahtunut. Onko lain koura kou-

raissut sillä tavalla kuin kuuluu, kun virkamies toimii velvollisuuksiensa vastaisesti ja tästä aiheutuu valtiolle rahallisia tappioita? Tämä ei vastaa siihen mitenkään, mutta tämä on vähän eri asiaa.

Ed. R e n k o : Arvoisa puhemies! Kertomus, joka nyt on käsittelyssä, on vastaus vuonna 91 annetulle eduskunnan kirjelmälle, toisin sanoen vastaus siihen, mihin toimenpiteisiin hallitus on ryhtynyt Wärtsilä-jupakan johdosta.

Totean ed. Aittoniemen käyttämän puheenvuoron johdosta, että sekä kauppa- ja teollisuusministeriö että oikeusministeriö ovat käynnistäneet erittäin runsaan lainsäädäntöuudistustyön. Raamina sille ovat Eta-sopimus ja tulevat EY-direktiivit. Sieltä on saatu kansainvälistä ryhtiä ja pontta, ja siltä osin on ollutkin paljon korjattavaa.

Voimassa on jo kirjanpitolainsäädäntöä koskeva uusi lakiesitys, niin kuin täällä on jo nähty ja käsitelty. Velkasaneerausta koskevat lainsäädännöt ovat menneet sekä yritysten että yksityisten osalta täällä läpi. Arvopaperimarkkinalaki on muuttumassa, ja lähiaikoina on luvassa myös konkurssilainsäädännön osalta nimenomaan konkurssimenettelyä ja hallintoa koskeva lainsäädäntöuudistus, jonka pitäisi tulla voimaan viimeistään vuonna 95.

Kauppa- ja teollisuusministeriön osalta etenee myös koko tilintarkastusjärjestelmää koskeva lainsäädäntöuudistus. Tarkoitus on saada tästä erillinen tilintarkastusta koskeva lakisäädös.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunnassa on asiaa käsitelty, ja esitämme, että eduskunta antaa hallitukselle vastauksen siitä, että jatkotoimia muilta osin kuin kertomuksessa on yleisesti esitetty ei enää tarvita.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Aivan oikein, ed. Renko, on hyvä, että virheistä opitaan, tehdään taas uutta lainsäädäntöä ja käynnistetään tutkimuksia. Mutta tähän liittyen pitää selvittää ensin vanhat asiat, mitä Wärtsilässä aikanaan tapahtui, kuka on syyllinen ja paljonko Wärtsilän johdosta yhteiskunta on kärsinyt taloudellisia tappioita. Sitä ei tiedä kukaan, ja se pitää selvittää ensin. Tehdään sitten taas uutta lainsäädäntöä virheiden ohjaamana, se on aivan oikein, näin minäkin ajattelen, ed. Renko, tämän asian.

Ed. R e n k o : Arvoisa puhemies! Totean edustajakollegalle, että kyllä valtakunnassa poliisi-

si jos kuka on se taho, joka on tyytyväinen näihin hallituksen nopeisiin toimenpiteisiin näiltä osin, mitä äsken luettelini ja mitä tulossa on. Päinvastoin niitä pitäisi kiirehtiä, jotta löytyisi aseita, että pystytään ottamaan kiinni mahdolliset virheet, rikokset ja rötökset, jos niitä on. Uteliaana odotan, mitä hallitus vastaa ed. Aittoniemen kysymykseen, jos se on ratkaisu asiassa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Mietintö hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

## 7) Ehdotus laiksi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 123

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 18

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 18.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Täysistunto keskeytetään ja sitä jatketaan kello 14.50.

Täysistunto keskeytetään kello 14.29.

## Täysistuntoa jatketaan

kello 14.50.

Puhetta johtaa puhemies Suominen.

Pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

ensimmäisen perjantain täysistuntoon:

8) Liikennevaliokunnan mietintö n:o 6 (HE 49)

9) Liikennevaliokunnan mietintö n:o 7 (HE 50)

seuraavaan täysistuntoon:

Täysistunto lopetetaan kello 14.51.

**10) Talousvaliokunnan mietintö n:o 29 (HE 130)**

Pöytäkirjan vakuudeksi:

**P u h e m i e s :** Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään kello 14.55.

Seppo Tiitinen

---